

Література

1. World Trade Organization. Ukraine – Member Information. URL: https://www.wto.org/english/thewto_e/countries_e/ukraine_e.htm (date of access: 9.05.2026).
2. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 9.05.2026).
3. Козак Ю. Г. та ін. Міжнародна торгівля. 5-те вид., перероб. та допов. Київ: Центр учб. літ., 2015. 272 с.
4. Лук'яненко Д. Г. та ін. Міжнародна економіка. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ: КНЕУ, 2009. 764 с.
5. Мазаракі А. А., Мельник Т. М. Зовнішня торгівля України: XXI сторіччя. Київ: КНТЕУ, 2013. 720 с.
6. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI: станом на 01.04.26 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 10.05.2026).
7. Національний банк України. Статистика зовнішнього сектора. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external> (10.05.2026).

Сасинюк Катерина Сергіївна,

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
географічного факультету Волинського національного
університету імені Лесі Українки, м. Луцьк*

Маковецька Лариса Олексіївна,

*кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної
та соціальної географії Волинського національного
університету імені Лесі Українки, м. Луцьк*

МУЗЕЇ ЛУЦЬКА ЯК ОСЕРЕДКИ КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ РЕГІОНУ

Музей як соціокультурний інститут посідає особливе місце в культурному просторі будь-якого міста чи регіону. У добу глобалізації та стрімких цивілізаційних змін музеї набувають нового значення –

вони стають не лише сховищами артефактів, але й живими центрами освіти, дискусії та громадської ідентифікації.

Луцьк – одне з найдавніших міст України, столиця Волинської області – має розвинену мережу музейних закладів, які відображають унікальний культурно-історичний досвід регіону.

Станом на 2023 рік музейна мережа Луцька налічує понад 12 музейних закладів різного типу та форми власності [6]. За класифікацією профілю їх можна поділити на кілька груп: краєзнавчі (Волинський краєзнавчий музей, Історико-культурний заповідник «Старий Луцьк»); мистецькі (Волинський музей образотворчого мистецтва, Музей сучасного українського мистецтва Корсаків); сакральні (Музей «Волинська ікона»); університетські (Музей археології та Музей етнографії Волині і Полісся при ВНУ ім. Лесі Українки, Музей Лесі Українки); спеціалізовані (Волинський регіональний музей українського війська та військової техніки, Музей дзвонів, Музей цегли, Аптека-музей). Така різноманітність профілів свідчить про широкий охопити тематик і цільових аудиторій – від дітей та школярів до науковців і туристів [5; 6].

Луцьк має розгалужену мережу музейних закладів різного профілю. Центральне місце посідає Волинський краєзнавчий музей – один із найбільших регіональних музеїв України, заснований у 1929 році, фонди якого налічують понад 200 тисяч одиниць зберігання, що охоплюють матеріали з археології, етнографії, природознавства та новітньої історії краю [1]. Постійні та тимчасові виставки музею щороку приваблюють десятки тисяч відвідувачів, формуючи уявлення про самобутність волинської культури.

Важливим осередком культурного життя є Волинський музей образотворчого мистецтва, колекція якого репрезентує твори українського та зарубіжного живопису, графіки, скульптури і декоративно-вжиткового мистецтва. Музей виконує як просвітницьку, так і естетичну функцію, сприяючи формуванню художнього смаку містян [2, с. 47].

Самобутній феномен у музейному просторі Луцька – Музей «Волинська ікона», який зберігає унікальне зібрання сакрального

мистецтва XIV–XX століть. Він є не лише науковим, але й духовно-культурним центром, що привертає увагу дослідників та паломників з різних куточків світу [3, с. 46].

Помітне місце в культурному ландшафті Луцька посідає Музей сучасного українського мистецтва Корсаків – приватна інституція, що стала справжнім феноменом у контексті розвитку недержавних музейних ініціатив в Україні. Колекція музею охоплює понад тисячу творів сучасного живопису, графіки та скульптури і є однією з найбільших приватних колекцій в країні [2, с. 89]. Поряд із ним вагому роль відіграють університетські музеї при Волинському національному університеті імені Лесі Українки – Музей археології, Музей етнографії Волині і Полісся та Музей Лесі Українки. Вони органічно поєднують наукову, навчальну та просвітницьку місії, залучаючи до дослідницької роботи студентів і молодих учених [5].

Сучасні дослідники наголошують на трансформації музейної функції: із суто охоронної вона перетворюється на комунікативну та соціальну. Музеї Луцька активно впроваджують інтерактивні форми роботи з відвідувачами – освітні програми для шкіл, майстер-класи, тематичні екскурсії, квести та медіапроекти. Це свідчить про їхню орієнтацію на широку аудиторію та прагнення бути частиною живого культурного процесу.

Особливого значення набувають музеї як чинники формування регіональної ідентичності. В умовах, коли Україна переживає процес національного самоусвідомлення, волинські музеї стають місцями «зустрічі з коренями» – просторами, де мешканці Луцька можуть усвідомити власну причетність до великої культурної спадщини.

Водночас луцькі музеї відіграють важливу роль у розвитку культурного туризму. Замок Любарта, що виступає архітектурним осередком для декількох музейних відділів, є впізнаваним символом міста та ключовою туристичною пам'яткою. Завдяки регулярним заходам – середньовічним фестивалям, реконструкціям, виставкам просто неба – музейна діяльність безпосередньо формує привабливість Луцька як культурного центру [1].

Незважаючи на значні досягнення, музеї Луцька стикаються з низкою проблем: недостатнє фінансування, потреба в оновленні експозицій та матеріально-технічної бази, необхідність адаптації до цифрового середовища. Досвід провідних європейських музеїв свідчить про ефективність стратегії цифровізації фондів і онлайн-виставок як засобу розширення аудиторії [4, с. 14].

Окремої уваги заслуговує діяльність луцьких музеїв в умовах повномасштабного російського вторгнення в Україну. З початком війни музейні установи міста оперативно вжили заходів для евакуації та захисту найцінніших експонатів. Водночас музеї не припинили своєї культурно-освітньої діяльності – вони стали майданчиками для документування воєнних подій, вшанування захисників України та збереження пам'яті про жертв окупації. Така активна громадянська позиція музейної спільноти Луцька підтверджує, що музеї є не лише охоронцями минулого, а й активними учасниками сучасних суспільних процесів [6, с. 3].

Перспективним напрямом є розвиток партнерства між музеями та освітніми закладами, громадськими організаціями, місцевим бізнесом. Такий підхід дозволяє залучати додаткові ресурси та виходити за межі традиційної музейної аудиторії, роблячи культурну спадщину доступною для різних верств населення.

Музеї Луцька є повноцінними осередками культурного життя міста, що виконують широкий спектр функцій: зберігання та популяризації спадщини, освітньої та виховної діяльності, формування регіональної ідентичності та розвитку культурного туризму. Їхня роль зростає в умовах сучасних викликів і вимагає системної підтримки з боку держави та громади. Подальший розвиток музейної справи в Луцьку сприятиме зміцненню культурного потенціалу міста та Волинського регіону загалом.

Література

1. Волинський краєзнавчий музей: офіційний сайт. URL: <https://volyn-museum.com.ua> (дата звернення: 25.03.2025).
2. Роговець О. І. Музеї Волині: становлення та розвиток. Луцьк: Волинська книга, 2018. 184 с.

3. Пасічник І. Д. Музей «Волинська ікона» як феномен сакрального мистецтва. *Науковий вісник ВНУ ім. Лесі Українки. Серія: Мистецтвознавство*. 2020. № 3. С. 45–52.
5. Міжнародна рада музеїв (ICOM). Етичний кодекс ICOM для музеїв. Київ: ICOM Україна, 2017. 26 с.
6. Категорія: Музеї Луцька. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Музеї_Луцька (дата звернення: 05.04.2025).
7. Інформація про роботу галузі культури у 2023 році. Офіційний сайт Луцької міської ради. URL: <https://www.lutskrada.gov.ua/documents/informatsiia-pro-robotu-haluzi-kultury-u-2023-rotsi> (дата звернення: 05.04.2025).

Стельмах Валентина Юріївна,

кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ковальчук Вікторія Вікторівна,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти географічного факультету Волинського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк

**ПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ КОНТИНЕНТАЛЬНОСТІ КЛІМАТУ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ІНДЕКСОМ М. ІВАНОВА**

Волинська область розташована на північному-заході України в межах помірного кліматичного поясу. Кліматичні умови території формуються під впливом Атлантико-континентального перенесення повітряних мас, що зумовлює помірно вологий клімат із м'якою зимою, нестійким морозним періодом, помірно теплим літом, достатньою кількістю опадів і затяжними перехідними сезонами – весною та осінню [1, с. 43].